

Lietuvos
mokslo
taryba

Nacionalinė mokslo programa „Gerovės visuomenė“ II kvietimas

Algis Krupavičius,
vykdymo grupės pirmininkas
2016.04.25
Vilnius

Programos paskirtis

- Nacionalinė mokslo programa „Gerovės visuomenė“ buvo parengta, atsižvelgiant į LRV 2013 m. spalio 14 d. nutarimą Nr. 951 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) kryptių patvirtinimo“, kuriame viena iš sumanios specializacijos prioritetinių kryptių – įtrauki ir kūrybinga visuomenė, taip pat į Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymą Nr. V-949 „Dėl Nacionalinių mokslo programų sąrašo patvirtinimo“.
- Programos paskirtis – kompleksiškai išanalizuoti gerovės visuomenės Lietuvoje plėtros prielaidas, veiksnius, tendencijas, jos raidos galimybes bei trikdžius, padėti valstybės institucijoms parengti strateginių sprendimų ir rekomendacijų gerovės visuomenei plėtoti. Preliminarus lėšų poreikis numatytas programos uždaviniams ir priemonėms 2015–2017 metams įgyvendinti siekia 1,972,000 eurų.

Nuo 2015 m. vykdomi projektai

- Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2015 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. V-170 patvirtinta 13 finansuojamų ir 7 rezerviniai projektai.
- Pagal pirmąjį- *saugios, sveikos ir įtraukios visuomenės vystymosi Lietuvoje tyrimai*- uždavinį yra daugiausiai finansuojamų projektų, t. y. 7, arba 54 proc. nuo visų laimėjusių I programos kvietime.
- Pagal antrąjį- *šalies sumanaus augimo ir gerovės plėtros tyrimai*- uždavinį finansuojami 4 projektus, arba 31 proc. projektų nuo visų laimėjusių I programos kvietime.
- Pagal trečiąjį- *atsakingo ir gero valdymo tyrimai*- uždavinį nuspręsta 2015–2017 metais finansuoti 2 projektus, arba 15 proc. nuo visų laimėjusių I programos kvietime.
- I kvietimo konkursą laimėjusiems projektams vykdyti 2015–2017 metams iš viso skirta 1,301,845 Eur, iš jų 2015 metams – 294,491 Eur, 2016 metams numatyta 733,88 Eur, o 2017 metams – 273,470 Eur.

I kvietimo konkursas

- Lietuvos mokslo taryba I kvietimas teikti paraiškas nacionalinės mokslo programos „Gerovės visuomenė“ projektams paskelbtas nuo 2015 m. balandžio 27 d. iki gegužės 25 d. Iš viso I kvietimui buvo pateikta 116 paraiškų.
- Paraiškas, kaip vykdančiosios institucijos, pateikė 20 mokslo ir studijų institucijų, tarp jų daugiausiai, t. y. 23 paraiškas pateikė Vilniaus universitetas, 22 - Kauno technologijos universitetas, 18 - Mykolo Riomerio universitetas, 14 - Vytauto Didžiojo universitetas, 7 - Lietuvos socialinių tyrimų centras.
- Paraiškų sėkmės koeficientas I kvietime siekė 11 procentų ir buvo finansuoti 13 tyrimų projektų.
- Bendrai yra numatyta, kad programoje bus parengta ir įgyvendinta ne mažiau kaip 35 gerovės visuomenės Lietuvoje plėtros prielaidų, veiksmų, tendencijų mokslinių tyrimų projektai. Tad šiuo metu finansuoti numatomų projektų skaičiaus rodiklis yra įgyvendintas 37 procentais.

I kvietimo paraiškų sėkmė

- Daugiausiai paraiškų teikusios mokslo ir studijų institucijos ir pasiekė didžiausius sėkmės procentus.
- Vilniaus universiteto sėkmės koeficientas siekė 22 procentus, Kauno technologijos universiteto - 9, Mykolo Riomerio universiteto - 6, Vytauto Didžiojo universiteto - 29, o Lietuvos socialinių tyrimų centro - 14.
- Bendras paraiškų sėkmės dalis I nacionalinės mokslo programos „Gerovės visuomenė“ kvietime siekė 11 procentų. Tad paraiškų konkurencija palyginti su ankstesniais įvairių nacionalinių mokslo programų kvietimais buvo itin aukšta.

Finansuojamos veiklos

- Nacionalinė mokslo programa „Gerovės visuomenė“ yra įgyvendinama vykdant tyrimų projektus, atrinktus viešo konkurso būdu. Programos projektams įgyvendinti skiriamomis lėšomis yra finansuojamos šios veiklos:
 1. moksliniai tyrimai,
 2. mokslinių tyrimų infrastruktūros palaikymas ir plėtra,
 3. mokslinių rezultatų sklaida,
 4. mokslinių rekomendacijų valstybės institucijoms rengimas,
 5. vykdytojų dalyvavimas Europos mokslinių tyrimų erdvės tinkluose.

Vertinimo eiga

- Projektų paraiškas vertino du ekspertų pogrupiai pagal mokslų kryptis:
 - a) humanitarinių mokslų srities etnologijos, filologijos, filosofijos, istorijos ir teologijos krypčių bei socialinių mokslų srities edukologijos, komunikacijos ir informacijos, psichologijos ir sociologijos krypčių grupė, vertinusi 59 paraiškas, ir
 - b) socialinių mokslų srities ekonomikos, politikos mokslų, teisės ir vadybos krypčių bei biomedicinos mokslų srities visuomenės sveikatos krypties grupė, vertinusi 57 paraiškas.

II kvietimas teikti paraiškas projektams įgyvendinti 2017–2018 metais

- Paraiškos priimamos iki 2016 m. gegužės 25 d. 16 val.
- Numatomas biudžetas:
- šio kvietimo projektams 2017 metais numatoma skirti ~ 460 tūkst. Eur.
- viso projekto biudžetas turi būti ne didesnis kaip 110 tūkst. Eur (2017 m. rekomenduojama planuoti ne daugiau kaip 45 tūkst. Eur).

Kvietimo aprėptis

- Kvietimas skirtas teikti paraiškas projektams įgyvendinti pagal visus programos uždavinius:
- 1. Pagrįsti moksliniais tyrimais saugios, sveikos ir įtraukios visuomenės vystymąsi Lietuvoje, išanalizuojant visuomenės struktūrą (stratifikaciją), vertybes, nuostatas ir elgsenos kaitą, socialinį, tautinį ir religinį tapatumą, emigracijos ir reemigracijos veiksnius, socialinę nelygybę ir socialinę atskirtį, sveikatos, socialinius, ekonominius ir kitus gyvenimo kokybei svarbius veiksnius, socialinę pagalbą tobulinančias socialines investicijas, sveikatos apsaugos ir paslaugų sistemą, kitų (ne tik sveikatos ir teisėsaugos) sektorių įsitraukimą į sveikos ir saugios visuomenės formavimo procesus.
- 2. Prognozuoti ir pagrįsti šalies sumanų augimą ir gerovės plėtrą, išanalizuojant politinius, ekonominius ir socialinius, taip pat teritorinės (regioninės) diferenciacijos veiksnius, gerovės sistemos ir šalies ekonominės plėtros sąveikas, parengiant verslumo bei inovacijų ekosistemos studijų, kuriose bus pateikta siūlymų ir rekomendacijų naujoms paslaugoms, rinkų plėtrai, socialinių idėjų kūrimui bei jų diegimui viešajame sektoriuje ir versle pagrįsti, įvertinti gerovės institucijų – socialinės ir sveikatos apsaugos, darbo rinkos ir būsto politikų, švietimo sistemos – veikla ir jų įtaka šalies ekonomikai, demokratijos bei pilietinės visuomenės raidai, politiniams prioritetams ir šalies valdančiojo elito nuostatom.
- 3. Pagrįsti moksliniais tyrimais atsakingą ir gerą valdymą, išanalizuojant šalies politinę ir valdymo sistemas kaip gerovės visuomenės plėtros priemones, politikos įgyvendinimo gebėjimus, kolektyvinio veiksmo problemas, europietišką Lietuvos tapatybę ir parengiant siūlymų ir rekomendacijų dėl atsakingos ir atviros viešosios politikos, viešųjų paslaugų kokybės gerinimo, piliečių ir visuomenės dalyvavimo viešajame valdyme bei teisinės sistemos stiprinimo.

Pareiškėjai ir tvarka

- Galimi pareiškėjai
- Paraišką gali teikti projekto vykdytojai (-as) kartu su vykdančiąja institucija (ir, jei tai būtina projektui vykdyti, projekto partneriu (-iais)). Vykdančioji institucija turi būti Lietuvos mokslo ir studijų institucija, kuri įtraukta į Švietimo ir mokslo institucijų registrą. Projekto vadovas turi būti mokslininkas.
- Paraiškų teikimo tvarka
- Paraiška teikiama lietuvių ir anglų kalbomis, elektroniniu būdu, užpildant formą elektroninėje sistemoje, iki 2016 m. gegužės 25 d. 16 val. Kartu su paraiška teikiami neatsiejama paraiškos dalimi laikomi papildomi privalomi dokumentai – pagrindinių projekto vykdytojų sutikimas ir vykdančiosios institucijos raštas bei priedai, nurodyti paraiškoje.

Paraiškų rengimo nuostatos

- 1. Paraišką galima teikti numatant, kad projektas bus įgyvendinamas pagal vieną iš uždavinių, pagal vieną ar kelias to uždavinio priemones.
- 2. Projektas turi prasidėti ne anksčiau kaip 2017 m. sausio 1 d. ir ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 1 d., baigtis – ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d.
- 3. Projekto pabaigos negalima planuoti sausio ir vasario mėnesiais.
- 4. Projekto lėšos turi būti planuojamos visam projekto laikotarpiui ir kiekvieniems kalendoriniams metams.
- 5. Asmuo gali teikti tik vieną šio kvietimo paraišką kaip projekto vadovas ar kitas pagrindinis projekto vykdytojas.
- 6. Teikdamas paraišką asmuo turi atsižvelgti į tai, kad nuo paraiškoje nurodytos projekto įgyvendinimo pradžios iki projekto įgyvendinimo pabaigos jis gali būti ne daugiau kaip trijų Tarybos finansuojamų projektų pagrindinis vykdytojas ir tik vieno iš jų vadovas. Tai apima šias nurodytas Tarybos remiamos veiklos kryptis:
 - 6.1. Nacionalinės mokslo programos;
 - 6.2. Valstybinės liuanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos mokslo projektai;
 - 6.3. Mokslininkų grupių projektai.
- 7. Kiekvieno pagrindinio projekto vykdytojo (įskaitant ir projekto vadovą) darbo apimtis projekte turi būti ne mažesnė kaip 20 valandų, padaugintų iš projekto trukmės mėnesiais.

Naujovės nuo 2016 m.

- Paraiška teikiama lietuvių ir anglų kalbomis;
- Ilgesnis laikotarpis paraiškai rengti;
- Ilgesnis vertinimo laikotarpis;
- Užsienio ekspertų vertinimas.
- Paraiškos formos patikslinimai:
- 1) 4 punkto aprašymą papildyti formuluote: „atskleisti bendradarbiavimą su institucijomis, suinteresuotomis projekto rezultatais“;
- 2) 6 punkto produkcijos „Moksliniais tyrimais pagrįstos rekomendacijos valstybės valdymo institucijoms“, teikiamos kartu su baigiamąja ataskaita, parengtumo lygį „parengta“ papildyti paaiškinimu skliausteliuose „aprobuota suinteresuotų institucijų ir pristatyta visuomenei“;
- 3) 11 punkto aprašymą patikslinti taip: „Nurodyti, ar atliekant projektą yra reikalingi įgaliotų institucijų leidimai ar kiti su mokslinių tyrimų etika susiję dokumentai (nurodyti TAIP arba NE; jei TAIP, tai skyriuje PRIEDAI pridėti dokumento

Išankstiniai klausimai

- Patikslinti veiklų pobūdį, pvz. ar gali būti finansuojama mokymo /metodinės priemonės parengimas?
- Ar galima įtraukti į projektą tyrėjus iš kitų šalių?
- Ar galima teikti paraiškas, parengtas tarpdisciplininiu principu?
- Paraiškų vertinimo kriterijai
- Publikacijų atitiktis siūlomai projekto temai kriterijai
- Kodėl ekspertai, pateikę pastabas ir sulaukę atsakymo į jas, jas ignoruoja ir neatsižvelgia vertindami paraiškas?
- Kiek projektų planuojama finansuoti?
- Reikalavimai biudžeto parengimui
- Kokios sąlygos ir galimybės dalyvauti humanitaroms?

Paraiškos vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijus	Įvertis	Įvertinimo paaiškinimas
1. Idėjos reikšmingumas ir pagrįstumas		
1.1. Idėjos originalumas ir aktualumas, galimas indėlis į mokslo krypties raidą	(5/3)	
1.2. Uždavinių ir darbo plano racionalumas bei galimos rizikos numatymo ir valdymo pagrįstumas	(5/3)	
2. Pagrindinių vykdytojų kompetencija		
2.1. Projekto vadovo ir kitų pagrindinių vykdytojų mokslinė kompetencija	(5/2)	
2.2. Projekto vykdytojų grupės sudėties atitiktis projekto uždaviniams įgyvendinti	(5/2)	
3. Planuojamų projekto rezultatų svarba, jų publikavimas ir sklaida bei projekto tarptautiškumas	(5/2)	
Įvertinimas iš viso pagal visus kriterijus:	(25/14)	

Kriterijai...tęsinys

Mokslo projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašas:

<http://www.lmt.lt/download/5274/mokslo%20projektu%20ir%20ju%20ataskaitu%20ekspertinio%20vertinimo%20tvarkos%20aprasas-2014-10-31-aktuali%20redakcija.doc>

Finansuotinais projektais turi būti siūlomi pripažinti tik patys geriausi mokslinių tyrimų projektai, atitinkantys konkretaus finansavimo instrumento, t. y. Tarybos remiamos veiklos krypties – nacionalinės mokslo programos „Gerovės visuomenė“, **reikalavimus, jos tikslus ir uždavinius**;

- projektai turi siekti konkrečių rezultatų, kurie turi būti ne vien akademiniai, bet ir taikomieji valstybės valdymo institucijoms (paraiškos III dalies 5 ir 6 punktai);
- projektų rezultatai turi būti suplanuoti pagrįstai, t. y. vertinant planuojamų rezultatų svarbą, publikavimą ir sklaidą atsižvelgti ne tik į formaliuosius rodiklius (planuojamų publikacijų skaičius, dalyvavimas konferencijose), bet ir į numatomų rezultatų pagrįstumą, siejant juos su vykdytojų kompetencija, projekto trukme, tyrėjų grupės dydžiu;
- pirmenybė teikiama visiškai užbaigtiems ir ilgalaikės vertės rezultatams, tokiems kaip išspausdintos studijos, straipsniai, parengtos ir aprobuotos metodikos etc.;
- vykdytojų akademinė kompetencija ir tyrimų kryptys turi atitikti teikiamo projekto temą;
- užsienio mokslininkų dalyvavimas turi būti realiai pagrįstas ir būtinas konkrečiam projektui.
- pareiškėjo teisės: teisė nurodyti, pareiškėjų nuomone, ekspertų padarytas klaidas vertinimo proceso metu ir apeliacijos teisę baigus vertinti visas paraiškas.

Programos vykdymo grupė

- Algis Krupavičius (vykdymo grupės pirmininkas),
- Rita Žukauskienė (pirmininko pavaduotoja),
- Jolanta Aidukaitė,
- Valdonė Darškuvienė,
- Vaida Giraitytė,
- Zita Medišauskienė,
- Arūnas Poviliūnas,
- Dainius Pūras,
- Paulius Skardžius